

Edukacja domowa – zagadnienia do egzaminu – GEOGRAFIA klasa III LO Zakres Podstawowy

I. Zróznicowanie środowiska przyrodniczego Polski

1. Konsekwencje położenia matematycznego Polski – konsekwencje rozciągłości południkowej i równoleżnikowej.
2. Konsekwencje położenia fizyczno-geograficznego Polski – konsekwencje położenia na półkulach północnej i wschodniej, na Niżu Środkowoeuropejskim, na styku struktur geologicznych, między Morzem Bałtyckim a Karpatami Sudetami.
3. Konsekwencje położenia politycznego Polski.
4. Powierzchnia administracyjna i całkowita Polski.
5. Podaj przykłady wpływu równinnego ukształtowania terenu Polski na gospodarkę naszego kraju.
6. Krainy geograficzne Polski, makroregiony.
7. Kraje sąsiadujące z Polską.
8. Jednostki tektoniczne na obszarze Polski.
9. Dopasuj wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski do odpowiedniej ery.
10. Orogeneza kaledońska, hercyńska i alpejska na terenie Polski.
11. Rodzaje surowców mineralnych wydobywanych w Polsce.
12. Rozmieszczenie najważniejszych surowców mineralnych na mapie Polski.
13. Dlaczego surowce skalne, takie jak piaski, żwiry i gliny, występują na przeważającym obszarze Polski?
14. Znaczenie gospodarcze surowców mineralnych wydobywanych w Polsce.
15. Jakie czynniki miały wpływ na ukształtowanie powierzchni Polski.
16. Zlodowacenia na obszarze Polski.
17. Formy rzeźby polodowcowej.
18. Cechy ukształtowania powierzchni Polski.
19. Najwyżej i najniżej położony punkt w Polsce.
20. Pasy rzeźby terenu – rozpoznawanie pasa na podstawie opisu.
21. Cechy klimatu Polski – klimat, warunki pogodowe.
22. Czynniki wpływające na klimat Polski.
23. Połącz cechę klimatu Polski z odpowiednim czynnikiem klimatotwórczym, który ją kształtuje.
24. Rozkład średniej temperatury powietrza oraz rozkład opadów.
25. Masy powietrza kształtujące klimat i pogodę na Polskę.
26. Czym jest bilans wodny?
27. Rozmieszczenie zasobów wodnych w Polsce.
28. Cechy charakterystyczne sieci rzecznej w Polsce – zlewiska, największe rzeki, dorzecza, działy wodne, zasilanie rzek, wezbrania.
29. Wykorzystanie wodnych dróg śródlądowych w Polsce.
30. Rozmieszczenie jezior w Polsce.
31. Typy genetyczne jezior w Polsce z przykładami.
32. Podaj przykłady gospodarczego znaczenia jezior.
33. Cechy Morza Bałtyckiego – położenie, głębokość, wielkość, wiek, typy wybrzeży, temperatura wody, zasolenie.
34. Podaj rodzaje działań prowadzących do ograniczenia zanieczyszczeń, które są wytwarzane na lądzie i przedostają się do Morza Bałtyckiego.

II. Ludność i urbanizacja w Polsce

35. Jak zmieniła się liczba ludności Polski po II wojnie światowej?
36. Kiedy rodziło się więcej dzieci – na początku XXI w. czy w latach 50. XX w.?
37. Kiedy nastąpiło zahamowanie gwałtownego wzrostu ludności Polski?
38. Zmiany liczby ludności w miastach i na wsi obecnie.

39. Przyczyny i skutki spadku ludności w Polsce.
40. Podział administracyjny Polski.
41. Oblicz współczynnik przyrostu naturalnego w województwie małopolskim w 2019 r., wiedząc, że urodziło się tam 37 000 osób, a zmarło 32 000 osób. W tym czasie to województwo liczyło 3 411 000 mieszkańców. Wynik podaj z dokładnością do jednego miejsca po przecinku.
42. Jak zmieniał się przyrost naturalny w Polsce po II wojnie światowej?
43. Co to jest wyż i niż demograficzny, echo wyżu demograficznego, regres demograficzny?
44. Przyczyny niskiej liczby urodzeń w Polsce.
45. Struktura płci i wieku ludności Polski.
46. Grupy wiekowe związane z aktywnością zawodową.
47. Czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce. Cechy obszarów gęsto zaludnionych i słabo zaludnionych.
48. Czym jest gęstość zaludnienia? Ile wynosi w Polsce?
49. Rozmieszczenie ludności Polski.
50. Migracje wewnętrzne w Polsce – na czym polegają, kierunki.
51. Migracje zagraniczne w Polsce – główne kierunki, przyczyny i skutki.
52. Skutki napływu obcokrajowców do Polski.
53. Co to jest współczynnik przyrostu rzeczywistego i jak go liczymy?
54. W 2019 r. w województwie kujawsko-pomorskim urodziło się 19 300 osób, a zmarło 22 100. W tym samym czasie w województwie osiedliło się 24 800 osób, a na stałe wyjechało z niego 27 400 mieszkańców. Oblicz współczynnik przyrostu rzeczywistego w województwie kujawsko-pomorskim, wiedząc, że żyło w nim wówczas 2 072 400 ludzi. Zapisz obliczenia. Wynik podaj z dokładnością do jednego miejsca po przecinku.
55. Wyjaśnij pojęcia: bezrobocie, stopa bezrobocia, współczynnik aktywności zawodowe, osoby bierne zawodowo, osoby czynne zawodowo.
56. Dlaczego województwo mazowieckie odznacza się wysokim odsetkiem osób zatrudnionych w usługach?
57. Dlaczego województwo lubelskie odznacza się wysokim odsetkiem osób zatrudnionych w rolnictwie?
58. Struktura zatrudnienia w Polsce.
59. Funkcje miast.
60. Urbanizacja i wskaźnik urbanizacji w Polsce.
61. Zróznicowanie przestrzenne wskaźnika urbanizacji w Polsce.
62. Jednostki osadnicze w Polsce. Największe miasta.
63. Podaj rodzaje aglomeracji miejskich w Polsce oraz ich przykłady. Czy się one różnią.
64. Jakie przemiany w polskich miastach zachodziły w przeszłości i jakie zachodzą obecnie?
65. Jakie przemiany współcześnie zachodzą na polskich wsiach?

III. Gospodarka Polski

66. Przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa w Polsce.
67. Wskaż obszary Polski o korzystnych przyrodniczych warunkach rozwoju rolnictwa oraz niekorzystnych warunkach rozwoju rolnictwa.
68. Wskaż problemy polskiego rolnictwa.
69. Podaj cechy rolnictwa ekologicznego.
70. System certyfikacji gospodarstw ekologicznych.
71. Opisz polski przemysł sprzed 1989 r.
72. Podaj przyczyny zmian strukturalnych w polskim przemyśle po 1989 r.
73. Wskaż pozytywne i negatywne zmiany ekonomiczne, które zaszły w wyniku restrukturyzacji polskiego przemysłu.
74. Czym jest przemysł zaawansowanych technologii? Co obejmuje?
75. Wskaż działy przemysłu zaawansowanych technologii.

76. Podaj nazwy miejscowości, w których znajdują się zakłady farmaceutyczne, zakłady lotnicze w Polsce.
77. Działalność badawczo-rozwojowa w Polsce.
78. Zalety i wady różnych rodzajów transportu.
79. Jaki rodzaj transportu jest najpowszechniej wykorzystywany w Polsce?
80. Cechy sieci drogowej i linii kolejowych w Polsce.
81. Znaczenie żeglugi śródlądowej w Polsce.
82. Największe porty lotnicze w Polsce.
83. Który rurociąg ma podstawowe znaczenie dla zaopatrzenia Polski w ropę naftową?
84. Czym jest węzeł transportowy i terminal transportowy?
85. Rodzaje przeładunków w portach morskich.
86. Wymień największe porty morskie Polski. Jakiego rodzaju ładunków się w nich przeładowuje?
87. Ruch pasażerski w polskich portach morskich.
88. W czy specjalizują się Polskie stocznie?
89. Omów rodzaje walorów turystycznych.
90. Podaj przykłady regionów Polski, gdzie dominują walory przyrodnicze lub kulturowe.
91. Czym jest infrastruktura turystyczna?
92. Polskie obiekty na liście UNESCO.
93. Podaj przykłady infrastruktury turystycznej niezbędnej do uprawiania wymienionych rodzajów turystyki: narciarstwo zjazdowe, kilkudniowy spływ kajakowy, żeglarstwo.

IV. Stan środowiska i jego ochrona w Polsce

94. Wymień substancje, którymi w największym stopniu jest zanieczyszczane powietrze w Polsce.
95. Wymień zjawiska atmosferyczne, które powstają na skutek przedostawania się do atmosfery szkodliwych substancji.
96. Skąd głównie pochodzą zanieczyszczenia powietrza w Polsce?
97. Przyczyny zanieczyszczenia wód w Polsce.
98. Przyczyny degradacji gleb w Polsce.
99. Formy ochrony przyrody w Polsce.
100. Podaj nazwy parków narodowych położonych w górach.
101. Podaj nazwy parków narodowych położonych na pojezierzach.
102. Międzynarodowe działania na rzecz ochrony przyrody w Polsce.